

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(1840)

122. posiedzenie
Komisji Spraw Unii Europejskiej
w dniu 16 listopada 2010 r.

VII kadencja

Porządek obrad:

1. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady wprowadzającego nadzwyczajne autonomiczne preferencje handlowe dla Pakistanu – wraz z projektem stanowiska rządu w tej sprawie – sygnatura Komisji Europejskiej COM (2010) 552.
2. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie skutecznego egzekwowania nadzoru budżetowego w strefie euro – wraz z projektem stanowiska rządu w tej sprawie – sygnatura Komisji Europejskiej COM (2010) 524.
3. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie środków egzekwowania korekty nadmiernych zaburzeń równowagi makroekonomicznej w strefie euro – wraz z projektem stanowiska rządu w tej sprawie – sygnatura Komisji Europejskiej COM (2010) 525.
4. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1466/97 w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych – wraz z projektem stanowiska rządu w tej sprawie – sygnatura Komisji Europejskiej COM (2010) 526.
5. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zapobiegania zaburzeniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania – wraz z projektem stanowiska rządu w tej sprawie – sygnatura Komisji Europejskiej COM (2010) 527.
6. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) – wraz z projektem stanowiska rządu w tej sprawie – sygnatura Komisji Europejskiej COM (2010) 537.
7. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 ustanawiające wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego dla rolników w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiające określone systemy wsparcia dla rolników – wraz z projektem stanowiska rządu w tej sprawie – sygnatura Komisji Europejskiej COM (2010) 539.
8. Wnioski nierozpatrywane – propozycje – sygnatury Komisji Europejskiej: COM (2010) 545, COM (2010) 540, COM (2010) 391, COM (2010) 388, COM (2010) 594, COM (2010) 592, COM (2010) 582, COM (2010) 575, COM (2010) 574, COM (2010) 572, COM (2010) 568, COM (2010) 566, COM (2010) 565, COM (2010) 564, COM (2010) 563, COM (2010) 509, sygnatura Rady 15254/10 oraz Trade H6/2 LHJ, R485/R486, ARES (2010) SN 685026.

(Początek posiedzenia o godzinie 18 minut 29)

(Posiedzeniu przewodniczy zastępca przewodniczącego Janusz Rachoń)

(Brak nagrania)

Zastępca Przewodniczącego Janusz Rachoń:

...otrzymaliście program. Czy są uwagi do programu? Nie ma.

Ja mam jedną uwagę. Ponieważ gwiazdą dzisiejszego wieczoru jest pan senator Jan Wyrowiński, proponuję, aby punkty drugi i trzeci zawrzeć w jednym bloku, punkty czwarty i piąty również, ponieważ one są bardzo blisko tematycznie, niemalże nierozdzielne. Rozumiem, że nie ma głosów sprzeciwu. W związku z tym przystępujemy do realizacji programu.

Punkt pierwszy: wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady wprowadzającego nadzwyczajne autonomiczne preferencje handlowe dla Pakistanu.

Witam wszystkich przedstawicieli strony rządowej. Do referowania tego wniosku wyznaczony został przedstawiciel Ministerstwa Gospodarki. Bardzo proszę, kto z państwa jest z Ministerstwa Gospodarki? Nie ma nikogo z Ministerstwa Gospodarki? W związku z tym, proszę państwa, ten punkt na razie przesuwamy i przystępujemy do realizacji punktów drugiego i trzeciego.

Drugi punkt: wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie skutecznego egzekwowania nadzoru budżetowego w strefie euro; i jeszcze wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie środków egzekwowania korekty nadmiernych zaburzeń równowagi makroekonomicznej w strefie euro. Tu wyznaczone jest Ministerstwo Finansów. Z Ministerstwa Finansów jest pani Marta Barańczak – radca ministra w Departamencie Polityki Finansowej, Analiz i Statystyki.

Może pani będzie łaskawa w krótko, po żołniersku zreferować najistotniejsze elementy tych dwóch rozporządzeń. Bardzo proszę.

**Radca Ministra
w Departamencie Polityki Finansowej, Analiz i Statystyki
w Ministerstwie Finansów
Marta Barańczak:**

Dziękuję.

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Krótko zatem. Dwa pierwsze projekty aktów prawnych i dwa pierwsze związane z tymi projektami stanowiska rządu dotyczą w istocie strefy euro. W obu przypadkach stanowisko rządu jest pozytywne.

W pierwszym przypadku mamy do czynienia ze wzmocnieniem sankcji finansowych wobec państw członkowskich strefy euro, gdy nie przestrzegają one zasad ostrożnej polityki budżetowej, gdy nie przestrzegają unijnych limitów dotyczących deficytu, długu w procentach PKB. Zapewne pamiętamy, że jest odpowiednio 3% bądź 60% PKB. W przypadku stwierdzenia przez radę ECOFIN, czyli radę ministrów finansów państw Unii Europejskiej, że państwa strefy euro nie prowadzą one ostrożnej polityki budżetowej, byłyby one zobowiązane do opłaty kwoty odpowiadającej 0,2% PKB. Ta kwota stanowiłaby oprocentowany depozyt Komisji Europejskiej i byłaby zwracana państwu członkowskiemu w momencie stwierdzenia przez radę Ecofin, że państwo to ponownie prowadzi ostrożną politykę budżetową. A w przypadku złamania zasad dotyczących deficytu bądź długu, kraj byłby zobowiązany wpłacić nieoprocenowany depozyt w wysokości 0,2% PKB. Depozyt ten mógłby zostać przekształcony w karę, która już nie podlega zwrotowi, gdyby kraj uporczywie uchylał się od realizacji rekomendacji rady Ecofin.

Stanowisko rządu jest pozytywne. Uważamy, że należy wzmocnić system sankcji finansowych. Jednocześnie uważamy też, że Polska i pozostałe państwa spoza strefy euro mogłyby podlegać takim samym sankcjom...

(Zastępca Przewodniczącego Janusz Rachoń: O, witamy, Pani Minister, i zapraszamy.)

Rząd uważa, że Polska i pozostałe państwa członkowskie mogłyby podlegać identycznym sankcjom pod warunkiem, że byłyby one równie dotkliwe dla wszystkich państw i stanowiły karę za przekroczenie wartości referencyjnych dla deficytu, dla długu, obliczonych z uwzględnieniem kosztów reformy emerytalnej odpowiednio do okresu ich ponoszenia. Tyle w przypadku pierwszego projektu aktu prawnego.

Gdy chodzi o drugi, mamy tutaj do czynienia z nowym mechanizmem, który proponuje Komisja Europejska. Otóż Komisja chce monitorować nierównowagę makroekonomiczną, zapobiegać jej i ją korygować. Nie mówimy wówczas tylko o deficycie budżetowym, lecz także o wysokim deficycie na rachunku obrotów bieżących na przykład. W przypadku stwierdzenia, że w państwie członkowskim strefy euro mamy do czynienia z nadmierną nierównowagą makroekonomiczną i jeśli rada Ecofin, czyli rada unijnych ministrów finansów, stwierdzi, że należy skorygować tę nadmierną nierównowagę w określonym terminie, w określonym czasie, a państwo członkowskie strefy euro będzie się uchylać od zrealizowania tych rekomendacji, będzie musiało uiszczać karę w wysokości 0,1% PKB. Rząd popiera projekt takiego rozwiązania, projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady. Dziękuję państwu.

Zastępca Przewodniczącego Janusz Rachoń:

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę pana senatora Jana Wyrowińskiego o stanowisko w sprawie tych dwóch punktów.

Senator Jan Wyrowiński:

To nie dotyczy wszystkich państw członkowskich, lecz tych, które należą do strefy euro, w których obowiązuje Pakt Stabilności i Wzrostu. I jest to kolejnym przejawem czy wyrazem dążeń do tego, aby w większym stopniu koordynować tę nierównowagę,

jak również uderzać po kieszeni, że tak powiem, wcześniej, niż jest to przewidziane w tej chwili. I ten pierwszy mechanizm ma być takim elementem wczesnego ostrzegania, jeżeli chodzi o nierównowagę budżetową. Mogłoby się wydawać, że 0,2% PKB to niewiele, ale na przykład w wypadku Polski to są 3 miliardy zł. Jeśli założymy, że nasz PKB to jest 1 bilion 500 miliardów zł – bo mniej więcej tak można szacować – to okaże się, że chodzi o 3 miliardy zł, czyli nie w kij dmuchał. I to już są poważne środki.

Nas to na razie nie dotyczy, ale może dotyczyć, jak państwo wiecie. W związku z tym trudno tutaj nie podzielić stanowiska rządu zarówno w pierwszej, jak i drugiej sprawie, która jest nowością, jak mówiła pani dyrektor, i próbą jak gdyby koordynowania tych polityk budżetowych, nie tylko w zakresie deficytowym – tak to nazwijmy – lecz także w odniesieniu do innych wskaźników, na których podstawie można oceniać stan równowagi makroekonomicznej państwa. I tutaj ta kara jest nieco mniejsza i ma trochę inny charakter. Trudno nie zgodzić się ze stanowiskiem rządu i ja do tej propozycji nic nowego nie wniosę, poza takim elementem informacyjnym i moją oceną. Proponuję, abyśmy podzielili stanowisko rządu i odnieśli się pozytywnie do tych projektów.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Właśnie już powiedziałem o obydwu punktach, gdy odnosiłem się do deficytu i o nierównowagi makroekonomicznej.

Zastępca Przewodniczącego Janusz Rachoń:

Dziękuję bardzo.

Czy są jakieś pytania?

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

Senator Andrzej Szewiński:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Ja mam pytanie do ministerstwa. Czy w opinii państwa te przedmiotowe implementacje rozporządzeń będą skutecznym instrumentem egzekwowania postanowień Paktu Stabilności i Wzrostu, i co może przyczynić się do zmniejszenia ryzyka kryzysu finansowego?

Zastępca Przewodniczącego Janusz Rachoń:

Bardzo proszę.

Radca Ministra

w Departamencie Polityki Finansowej, Analiz i Statystyki

w Ministerstwie Finansów

Marta Barańczak:

Szanowny Panie Senatorze! Szanowni Państwo!

Cała dyskusja, która ma miejsce w Unii Europejskiej co najmniej od maja tego roku, dotyczy właśnie tego, aby wzmocnić sankcje, patrzeć na działania w szczególności państw członkowskich strefy euro po to, aby unikać takich wydarzeń, jak to w maju

tego roku. W tej chwili wykuwa się ostateczny kształt tych rozporządzeń. Ufam, że w przyszłym roku będziemy już świadkami ich pełnego wdrożenia. Dziękuję.

Senator Jan Wyrowiński:

Żarty się skończyły po prostu i w dalszym ciągu sytuacja w strefie euro jest niepewna, jak państwo wiecie. W tej chwili jest problem Irlandii i ewentualnej „zarazy”, która się roznosi, jak to piszą niektóre gazety, czyli i Portugalii, i Hiszpanii. I tu trzeba działać po prostu jak najszybciej i konsekwentnie.

Zastępca Przewodniczącego Janusz Rachoń:

Tak jest, i wielokrotnie były dyskusje na ten temat. Trzeba poszukiwać nowych narzędzi do kontrolowania, żeby zapobiec kreatywnej księgowości, która miała miejsce, że tak powiem skrótowo, w Grecji. Dziękuję.

Proszę. Pan senator się zgłaszał? Nie?

(Brak nagrania)

Zastępca Przewodniczącego Janusz Rachoń:

Proszę państwa, ze względu na moją wyjątkową słabość do pani minister Henclewskiej, która była przed czasem, ale biegła po korytarzach, bo nie mogła znaleźć sali nr 107...

(Głosy z sali: ...nr 307.)

...nr 307, przepraszam...

Wracamy więc do punktu pierwszego: wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady wprowadzającego nadzwyczajne autonomiczne preferencje handlowe dla Pakistanu. Resortem odpowiedzialnym jest Ministerstwo Gospodarki.

Jeszcze raz witam bardzo serdecznie panią minister Grażynę Henclewską, panią Barbarę Kopijkowską-Nowak i pana Roberta Kalinowskiego z Ministerstwa Gospodarki. Pani Minister, bardzo proszę.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki
Grażyna Henclewska:**

Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący. Bardzo dziękuję za wyrozumiałość.

Projekt stanowiska rządu w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady wprowadzający nadzwyczajne preferencje handlowe dla Pakistanu. Celem tego projektu jest udzielenie pomocy handlowej dla Pakistanu w formie unijnych preferencji celnych, niezbędnej z powodu dotkliwej w skutkach powodzi, która nawiedziła ten kraj. Dyskusje na ten temat rozpoczęły się jeszcze przed przedłożeniem przez Komisję Europejską tego projektu regulacji, ale z uwagi na rozbieżności pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej na temat nie tyle udzielenia pomocy w ogóle, ile sposobu jej udzielania kwestia ta była również przedmiotem dyskusji szefów państw i rządów, czyli Rady Europejskiej 16 września tego roku.

Rada Europejska, zgadzając się na udzielenie pomocy Pakistanowi, jednocześnie kierunkowo zdecydowała o potrzebie uwzględnienia wrażliwości unijnego prze-

mysłu i zachowania spójności unijnego systemu preferencji celnych. To kierunkowe podejście uwzględniało stanowisko Polski w tej kwestii. Polska od samego początku zgłaszała uwagi do pomocy handlowej w takiej formie. Informowaliśmy o niebezpieczeństwie, mówiliśmy, że preferencje te mogą zostać wprowadzone poprzez unijny system jednostronnych preferencji celnych dla państw rozwijających się i najmniej rozwiniętych, że takie rozwiązanie oznaczałoby przyznanie tych preferencji nie tylko Pakistanowi, lecz także innym krajom trzecim. I to, że udało się wpłynąć na zmianę podejścia Komisji Europejskiej, co skutkowało przedstawieniem propozycji przekazania odrębnych środków wyłącznie dla Pakistanu, należy uznać za sukces. Myślę, że polski rząd się do tego przyczynił.

W następstwie tej decyzji Rady Europejskiej Komisja przedłożyła projekt regulacji, który jest przedmiotem omawianego projektu stanowiska rządu. Komisja Europejska zaproponowała wprowadzenie autonomicznych preferencji celnych na import siedemdziesięciu pięciu towarów pochodzących z Pakistanu w formie całkowitego zawieszenia ceł na siedemdziesiąt cztery produkty. W grę wchodziły głównie towary tekstylno-odzieżowe oraz w formie kontyngentu taryfowego na alkohol etylowy w wysokości 100 tysięcy t rocznie.

Konsultowaliśmy to z polskimi izbami branżowymi i w wyniku tych konsultacji Polska zgłosiła zastrzeżenia zarówno odnośnie do doboru środków handlowych, jak i zakresu towarowego proponowanego przez Komisję Europejską. Wskazywaliśmy, że projekt regulacji nie uwzględnia w dostateczny sposób wrażliwości unijnego przemysłu, ale mieliśmy też na uwadze polski przemysł. Dla Polski problemem była propozycja bezlimitowego i bezcłowego dostępu do rynku Unii Europejskiej kilku wrażliwych towarów tekstylno-odzieżowych pochodzących z Pakistanu, ale były nim też preferencje celne na import alkoholu etylowego. Polska, zabiegając o uwzględnienie swoich interesów gospodarczo-handlowych, podjęła na forum komitetu polityki handlowej wspólne działania z grupą państw członkowskich Unii Europejskiej, mające na celu modyfikację omawianego projektu regulacji. I to się udało.

10 listopada odbyło się w Brukseli kluczowe posiedzenie COREPER. Ten projekt był tam omawiany, omawiano kształt unijnych pomocowych środków handlowych dla Pakistanu. Koalicji państw członkowskich, w tym Polsce, udało się osiągnąć przesądzenie, które w opinii rządu właściwie zabezpiecza interesy przemysłu unijnego, w tym polskiego. Ostatecznie zgodzono się na posiedzeniu COREPER na wyłączenie możliwości bezlimitowego i bezcłowego importu do Unii Europejskiej siedmiu wrażliwych towarów tekstylno-odzieżowych, w tym także tych, które są szczególnie ważne z polskiego punktu widzenia. Dla tych siedmiu towarów ustanowiono limity preferencji celnych w postaci kontyngentów taryfowych, a wysokość kontyngentów ma być określana na poziomie średniej arytmetycznej importu z Pakistanu do Unii Europejskiej z trzech ostatnich lat plus 20%. To jeśli chodzi o artykuły tekstylno-odzieżowe. Gdy chodzi o alkohol etylowy, pakiet kompromisowy zakłada redukcję proponowanych preferencji celnych w postaci zmniejszenia rocznego kontyngentu o 20% z pierwotnych 100 tysięcy t, czyli do 80 tysięcy t. Ten okres obowiązywania regulacji, który początkowo wynosił trzy lata, został określony na dwa lata z możliwością przedłużenia o rok dopiero po analizie skutków regulacji.

Polska wraz z koalicją tych państw członkowskich, które zgłaszały uwagi co do pierwotnej wersji projektu, wyraziła gotowość poparcia tego kompromisowego pakietu, a nie pierwotnego. Tutaj musimy powiedzieć, że to przesądzenie uznajemy za

wspólny sukces koalicji państw unijnych, które zabiegały o modyfikację projektu regulacji. Musimy wziąć pod uwagę, że Komisja Europejska i prezydencja belgijska wykazały ogromną determinację, żeby przeforsować ten dokument w tej pierwotnej wersji. Tak że udało nam się zmienić nie tylko formę preferencji dla szczególnie wrażliwych artykułów tekstylno-odzieżowych, lecz także zredukować ten kontyngent na alkohol etylowy, co z punktu widzenia polskiego rynku, polskiego przemysłu jest bardzo ważne. Tak że to tyle. Dziękuję bardzo.

Zastępca Przewodniczącego Janusz Rachoń:

Dziękuję bardzo, Pani Minister.
Bardzo proszę. Pan senator Idczak.

Senator Witold Idczak:

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Trzeba powiedzieć o paru sprawach, gdy chodzi o tego rodzaju rozporządzenie. Pierwsza jest taka. Chyba nie jest dobrą praktyką, żeby metodami, które narażają rynek europejski oraz rynek celny na swego rodzaju systemowe rozregulowanie, wspierać państwo, co jest skądinąd bardzo szczytną misją, będące w bardzo ciężkiej sytuacji. I co do tego nie ma wątpliwości. Można jednak wątpić, czy środki zastosowane przez Unię Europejską są adekwatne i czy nie stanowią precedensu, który zaowocuje potem różnymi podobnymi sytuacjami, powodującymi rozregulowywanie rynku. Z drugiej strony, trzeba przypomnieć, że jednak jest to naruszenie art. 1 WTO, i będzie wymagało zgłoszenia przez Unię Europejską i podjęcia próby renegocjacji.

Można pogratulować rządowi, że postarał się wynegocjować w miarę najmniej bolesny scenariusz, który w tej pierwszej wersji rozporządzenia był wyjątkowo niekorzystny dla Polski, niemniej jednak wątpliwości systemowe jako takie pozostają. Ja sobie zdaję sprawę z tego, że jesteśmy w fatalnej sytuacji, bo braliśmy udział w negocjacjach, które znacznie poprawiły... Ten dokument to jest właściwie nowość, i kiedy przygotowywałem się do tego posiedzenia, nie miałem tej wiedzy. Tak więc teraz mam takie pytanie: czy rządowi nie przydałoby się w negocjacjach mimo wszystko twarde stanowisko komisji, że na te pierwotne zapisy nie ma zgody, jest negatywna opinia? Czy raczej jesteście przekonani, że można wydać pozytywną opinię i rzeczywiście uda się to wynegocjować? Ja bym chciał to usłyszeć, bo tutaj przedstawiono istotne nowe informacje, których ja wcześniej nie miałem. Nie będę ukrywał, że na podstawie wcześniejszych informacji, które państwo otrzymaliście, zdecydowanie wnosilibym o odrzucenie, bo to jest po prostu złe. I powiem tak: systemowo to jest dalej bardzo złe, choć ewentualnie skutki gospodarcze są dla nas dzięki negocjacjom rządu mniej dotkliwe. Jednak to wcale nie jest dobre, więc prosiłbym może o...

Zastępca Przewodniczącego Janusz Rachoń:

Dziękuję bardzo.

To znaczy faktycznie jest pewnego rodzaju dyskrepancja, Pani Minister, bo materiał, który my dostaliśmy, dotyczy tego pierwotnego projektu. I w związku z tym...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

No więc właśnie...

(Senator Witold Idczak: ...Tylko takie stanowisko...)

Dobrze. Bardzo proszę o odpowiedź na pytanie, które sformułował pan senator Idczak.

(Senator Witold Idczak: Możemy im odpowiedzieć bardzo dyplomatycznie: my się wczytamy.)

Nie, odpowiemy otwartym tekstem. Po co dyplomatycznie?

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki
Grażyna Henclewska:**

To znaczy stanowisko do projektu jest na piśmie...

(Zastępca Przewodniczącego Janusz Rachoń: Dokładnie.)

Ono było przedłożone przez komisję do takiej wersji, podczas gdy równolegle trwały prace, negocjacje, bo była determinacja, żeby szybko zakończyć procedury. I tak jak mówiłam, gdy chodzi o te wszystkie etapy, udało nam się znaleźć tę większość blokującą i COREPER jakby w tej chwili przesądził, że ten pakiet kompromisowy będzie. I chciałabym powiedzieć, że ten pakiet kompromisowy jakby utrzymuje wielkość...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

My sobie zdajemy z tego sprawę, ale w tym przypadku głosowanie jest oparte nie na jednomyślności, lecz na większości. I te warunki, które zostały zapisane w pakiecie kompromisowym, te wielkości – to pan minister Korolec się tym zajmuje – są na dotychczasowym poziomie, jeśli chodzi i o alkohol, i import. To znaczy skoro jest jakaś kwota, to żeby kontyngent na import nie był większy. Czyli zakładamy, że to, co było importowane, nadal będzie importowane, ale większego importu nie może być, bo nie ma większej kwoty.

Zastępca Przewodniczącego Janusz Rachoń:

Dziękuję bardzo. Pani Minister, jednak z formalnego punktu widzenia my rozpatrujemy akta COM 552. I wniosek pana senatora jest o odrzucenie tego projektu, negatywne zaopiniowanie.

Czy ktoś z panów senatorów...

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki Grażyna Henclewska: Ale nasze stanowisko jest negatywne.)

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, tak, popieramy stanowisko rządu w kwestii negocjowania... Tak jest.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki Grażyna Henclewska: To się zgadzamy, tak.)

Czy ktoś z panów senatorów chciałby zadać jeszcze jakieś pytania? Są niejasności? Bardzo proszę. Pan senator Wojciechowski.

Senator Grzegorz Wojciechowski:

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Szanowni Państwo! Pani Minister!

Chodzi mi o logikę samej pomocy, bo nie bardzo ją rozumiem. Skoro była powódź, zostały zniszczone plantacje bawełny, zalane fabryki, a my z tych zalanych fa-

bryk będziemy importować jakieś tam wyroby przemysłu tekstylnego. Czy zalane plantacje kukurydzy... Z zalanych gorzelnii będziemy importować spirytus. Ja nie rozumiem logiki tej pomocy, którą Unia chce skierować do Pakistanu. Ta pomoc chyba powinna inaczej wyglądać. Dziękuję bardzo.

Zastępca Przewodniczącego Janusz Rachoń:

Bardzo proszę, Pani Minister.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki
Grażyna Henclewska:**

Panie Przewodniczący! Panie Senatorze!

Ja na wstępie powiedziałam, że Polska od samego początku mówiła, że nie jest przeciwko pomocy Pakistanowi, ale nie akceptuje jej w takiej formie.

(Zastępca Przewodniczącego Janusz Rachoń: Tak jest.)

Chciałabym powiedzieć, że te prace toczą się na forum Unii. Bierze w nich udział dwadzieścia siedem krajów. Potrzebna jest większość, a nie jednomyślność. Tak więc, żeby przeforsować bardziej łagodny pakiet, musieliśmy znaleźć większość blokującą. I tak znaleźliśmy dużo krajów, które nas poparły. To była inicjatywa Polski.

(Senator Grzegorz Wojciechowski: Czy pani rozumie tę logikę?)

(Zastępca Przewodniczącego Janusz Rachoń: Unii Europejskiej, tak?)

(Wypowiedź poza mikrofonem)

(Senator Witold Idczak: My to rozumiemy, tylko pojąć nie możemy, Panie Senatorze.)

Logikę pomocy, to, że pomagać trzeba, to rozumiem. My też oczekujemy pomocy, tak że akurat tutaj jesteśmy jednym z krajów. Uważaliśmy, że można to zrobić trochę inaczej i zgłaszaliśmy te propozycje, ale...

Zastępca Przewodniczącego Janusz Rachoń:

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze jakieś pytania bądź uwagi? Nie ma.

Proszę państwa, ponieważ był wniosek pana senatora Idczaka o odrzucenie tego projektu i jednocześnie poparcie stanowiska rządu w zakresie negocjacji tych warunków, pytam, czy ktoś ma jakieś uwagi do tego wniosku. Nie ma uwag. Głosujemy zatem.

Kto z państwa jest za przyjęciem wniosku o odrzucenie tego projektu? (11)

(Głos z sali: Za poparciem stanowiska rządu.)

Tak jest, i popieramy stanowisko rządu w zakresie negocjacji tych warunków.

Czyli odrzucamy ten dokument COM 552.

Kto się wstrzymał? (0)

Kto jest przeciwny? (0)

Dziękuję bardzo, Pani Minister. Życzymy miłego wieczoru.

Przechodzimy do punktów czwartego i piątego. Punkt czwarty: wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych. Punkt piąty to jest wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu

Europejskiego i Rady w sprawie zapobiegania zaburzeniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania. Resortem wiodącym również jest Ministerstwo Finansów.

Podobnie jak poprzednio, bardzo proszę, może pani będzie łaskawa scharakteryzować te projekty.

**Radca Ministra
w Departamencie Polityki Finansowej, Analiz i Statystyki
w Ministerstwie Finansów
Marta Barańczak:**

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Szanowni Państwo!

Dwa kolejne projekty aktów prawnych dotyczą wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej. Pierwszy z nich jest poświęcony polityce budżetowej i temu, jak zachęcać państwa do prowadzenia ostrożnej polityki budżetowej. Nie mówimy zatem tylko o przestrzeganiu wartości referencyjnych dla deficytu, długu, lecz także o osiągnięciu ambitniejszych celów budżetowych w postaci niewielkiego deficytu czy nawet nadwyżki.

Komisja zaproponowała w projekcie rozporządzenia definicję tego, co uznać za ostrożną politykę budżetową. Definicja ta odwołuje się do wydatków, tempa wzrostu wydatków każdego państwa członkowskiego. W projekcie rozporządzenia uznaje się, że państwa prowadzą ostrożną politykę budżetową, jeżeli tempo wzrostu wydatków w tych państwach nie przekracza osiąganego przez nie tempa wzrostu PKB. W krajach, które nie osiągnęły swoich ambitnych średniookresowych celów budżetowych – przypomnę, że dla Polski, takim celem budżetowym jest niewielki deficyt strukturalny 1% PKB – tempo wzrostu wydatków powinno być nawet niższe niż tempo wzrostu PKB.

W myśl projektu rozporządzenia, jeśli państwo znacząco naruszyłoby zasadę ostrożnej polityki budżetowej, czyli przekroczenie tempa wzrostu wydatków w takim kraju byłoby większe niż 0,5% PKB bądź w dwóch kolejnych latach byłoby większe niż 0,25% PKB, Komisja mogłaby formułować ostrzeżenie względem takiego państwa, a w przypadku ustawicznego lub poważnego naruszenia zasady ostrożnej polityki budżetowej, czyli gdyby to przekroczenie byłoby znacznie większe niż wspomniane 0,5% czy 0,25% PKB, już nie Komisja, a rada Ecofin wydawałaby rekomendacje w celu podjęcia przez dany kraj działań korygujących.

Rząd co do istoty zgadza się z propozycją Komisji. Uważamy za potrzebne wzmocnienie tak zwanej części prewencyjnej Paktu Stabilności i Wzrostu, czyli i tych zasad bardziej ambitnego prowadzenia polityki budżetowej. Mamy jednak dwie wątpliwości. Po pierwsze, te wartości referencyjne wspomniane dzisiaj wydają się zbyt wysokie. Uważamy, że dynamika wydatków nominalnych może przekraczać dynamikę PKB, ale niekoniecznie powinno z tego wynikać, iż dany kraj prowadzi nieostrożną politykę budżetową. Wyobraźmy sobie sytuację, w której doszło do spowolnienia w poprzednim roku, to znaczy do recesji we wszystkich pozostałych państwach członkowskich. W takim przypadku mamy do czynienia ze wzrostem wydatków na zasiłki dla bezrobotnych, czyli zaczynają działać automatyczne stabilizatory koniunktury. Z tego względu uważamy, że należy rozważyć podniesienie wspomnianych progów.

Po drugie, chodzi o wydatki, które podlegałyby ocenie Komisji Europejskiej. Jesteśmy jednym z krajów beneficjentów środków unijnych, znaczących środków unijnych, które będą jeszcze większe w przyszłej perspektywie finansowej. Uważamy, że

wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych, czyli tego sektora, który podlega badaniu przez Komisję, nie powinny uwzględniać wydatków refundowanych przez Unię, z tego powodu, że one znacząco zawyżają tę dynamikę wydatków ogółem.

Drugi projekt aktu prawnego nawiązuje do wspomnianej już dzisiaj nowej koncepcji monitorowania nierównowag makroekonomicznych, zapobiegania im i ich korygowania. Komisja przedstawiła proces tego monitorowania nierównowag, zapobiegania im i ich korygowania. Przede wszystkim w styczniu każdego roku Komisja Europejska publikowałaby raport zawierający analizę wskaźników ekonomicznych, takich jak deficyt obrotów bieżących, tempo wzrostu kredytów w sektorze prywatnym. I ta analiza wskaźników pozwalałaby wykryć nierównowagi makroekonomiczne w państwach członkowskich. Na podstawie raportu Komisji rada Ecofin przeprowadzałaby dyskusję i dawałaby Komisji mandat do przygotowania pogłębionego raportu dotyczącego tylko tych państw członkowskich, w których faktycznie mamy do czynienia z ryzykiem dla stabilności makroekonomicznej bądź gdzie występuje ta nierównowaga. Następnie rada Ecofin mogłaby wydać rekomendację dla danego państwa, a ono byłoby zobowiązane do podjęcia działań i przedłożenia radzie Ecofin tak zwanego planu naprawczego, określającego terminy i wskazującego konkretne działania. Państwo członkowskie podlegające procedurze nadmiernej nierównowagi byłoby też zobowiązane często składać sprawozdanie radzie Ecofin i Komisji o postępie w realizacji planu. Należy założyć, że taka procedura trwałaby nawet kilka lat, ponieważ nierównowagi makroekonomiczne mogą mieć charakter dość trwały, a deficyty na rachunku obrotów bieżących mogą nie być podatne na korekty w ciągu jednego roku.

Rząd popiera projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady. Mamy jednak jedno małe zastrzeżenie, które, w naszej ocenie, nie przeszkadza w akceptacji projektu jako całości. To znaczy uważamy, że gdyby rada Ecofin chciała formułować rekomendacje dotyczące prowadzenia polityki budżetowej przez dane państwo, to one powinny być spójne z rekomendacjami tejże samej rady Ecofin, ale wydawanymi do innych dokumentów, tak zwanych programów stabilności, programów konwergencji, gdzie każdy kraj określa, co zamierza w perspektywie trzech, czterech lat osiągnąć, jaki będzie deficyt, jaki dług sektora instytucji rządowych i samorządowych. Rekomendacje dotyczące polityki budżetowej oczywiście musiałyby być spójne także z rekomendacjami, które ogromna większość państw otrzymuje obecnie w ramach procedur nadmiernego deficytu. To wszystko. Dziękuję państwu.

Zastępca Przewodniczącego Janusz Rachoń:

Dziękuję bardzo.

I ponownie zapraszamy pana senatora Jana Wyrowińskiego.

Senator Jan Wyrowiński:

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Tutaj proponuje się już nieco łagodniejsze środki, bo dotyczy to wszystkich państw unijnych. Tak jak pani wspomniała, ta procedura nadmiernego deficytu już funkcjonuje i ona w tej chwili ma zastosowanie do dwudziestu czterech państw, a to znaczy, że tylko trzy państwa w Unii jak gdyby ze względu na swój deficyt nie wymagają tego typu działań. Tak że to też jest jakiś obraz stanu rzeczy.

Te dwa projekty rozporządzeń w jakimś tam sensie są odzwierciedleniem dwóch poprzednich, które mieliśmy, ale, powtarzam, dotyczą całej Unii, a nie państw zjednoczonych w unii walutowo-gospodarczej. I te propozycje, oczywiście szlachetne i, jak sądzę, wynikające z analizy doświadczeń i tak dalej, aby rzeczywiście mogły być skuteczne, to w pewnym momencie będą musiały się przekształcić w coś, co nie ma pozorów konkretności, lecz jest jakimś tam konkretem finansowym. I to w przyszłości nas czeka.

A co do tych propozycji, które są tutaj zawarte i które pani tak precyzyjnie przedstawiła, to podzielam obawy rządu, ale generalnie nie kwestionuję istoty przedstawionych rozwiązań, proponuję, abyśmy odnieśli się do nich pozytywnie, wyrazili pozytywną opinię o tych projektach aktów legislacyjnych z uwzględnieniem stanowiska rządu.

Zastępca Przewodniczącego Janusz Rachoń:

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z panów senatorów ma pytania, uwagi? Nie widzę zgłoszeń.

Czyli rozumiem, że przyjmujemy wniosek pana senatora Wyrowińskiego o wydanie pozytywnej opinii i wsparcie stanowiska rządu w zakresie tych dwóch dokumentów o symbolach COM 526 i COM 527 z zastrzeżeniami, o których tutaj również strona rządowa mówiła.

Czy są głosy przeciwne? Nie ma. Dziękuję bardzo.

Czyli już przyjęliśmy te dwa stanowiska.

I przechodzimy do punktu szóstego i punktu siódmego, bo myślę, Panie Senatorze, że te dwa punkty można równolegle omawiać: wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie Rady w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz wniosek w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie Rady ustanawiające wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego dla rolników w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiające określone systemy wsparcia dla rolników.

Proszę państwa, chcę poinformować, że pan minister Sawicki bardzo przeprasza za nieobecność i wydelegował na dzisiejsze spotkanie pana Mieczysława Paradowskiego, dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Witamy pana dyrektora. Pan dyrektor przyszedł z bardzo silnym wsparciem pani Justyny Cieślukowskiej, radcy ministra w Departamencie Płatności Bezpośrednich. Witamy również panią Justynę.

I bardzo proszę, Panie Dyrektorze, o przedstawienie w krótkich żołnierskich słowach charakterystyki tych dwóch dokumentów.

**Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich
w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Mieczysław Paradowski:**

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Pierwsze rozporządzenie Rady, nr 1698 z 2005 r. Chciałbym podkreślić, że jest to niezwykle istotne rozporządzenie, dlatego że na jego podstawie przygotowany został i zatwierdzony Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, który w tej chwili wdrażany jest w Polsce, podobnie zresztą jak w innych państwach członkowskich, bo we wszystkich państwach członkowskich te programy są w trakcie wdrażania.

Dwa rodzaje zmian zaproponowano w nowelizacji rozporządzenia nr 1698. Te mniej istotne wynikają z analizy wdrażanych programów rozwoju obszarów wiejskich i mieszczą się w kategorii uproszczeń. Te poważniejsze wynikają z wejścia w życie Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, który daje delegację Komisji Europejskiej do wydawania aktów prawnych bazujących na rozporządzeniu Rady, aktów wykonawczych i delegowanych.

O ile kwestie aktów wykonawczych nie wzbudzają większych emocji podczas analizy projektu rozporządzenia, o tyle te dotyczące aktów delegowanych i spraw, które miały być nimi regulowane, już budzą wątpliwości. Wynika to z faktu, że równolegle Komisja pracuje nad zasadami dotyczącymi tak zwanej nowej komitologii, a co za tym idzie nie wiadomo w tej chwili, na jakich zasadach w przypadku aktów delegowanych państwa członkowskie miałyby wpływ na ostateczny kształt tychże aktów. I stąd, o ile można bazować w tej chwili na decyzji z 1999 r. dotyczącej tak zwanej starej komitologii, a kwestia aktów wykonawczych, tak jak powiedziałem, jest w miarę precyzyjnie określona, o tyle sprawy, które miały być regulowane za pomocą aktów delegowanych, nie są doprecyzowane, tym bardziej że, tak jak w przypadku aktów delegowanych, miałyby dotyczyć kwestii mniej istotnych, a istotność ich nie została w żaden sposób określona. Jest to więc subiektywne odczucie Komisji Europejskiej, można powiedzieć, i zakwalifikowanie, podzielenie niejako aktów na wykonawcze i delegowane nie znajduje w tej chwili uzasadnienia.

Trzeba jednocześnie podkreślić, że wdrażanie programów rozwoju obszarów wiejskich jest w tej chwili już zaawansowane i nie należy się spodziewać, nie należy oczekiwać, że te zmiany w jakiś istotny sposób wpłynęłyby na te programy. Niemniej jednak trzeba wziąć pod uwagę to, że rozwiązania, które znalazłyby odzwierciedlenie w znowelizowanym rozporządzeniu nr 1698, mogłyby być powielane w projektach rozporządzeń dotyczących nowej perspektywy finansowej. I tu tkwi niebezpieczeństwo, związane właśnie z tym, że moglibyśmy zdecydować w tej chwili o tym, co dotyczyłoby nas w przyszłej perspektywie finansowej. Dlatego rząd uważa, że na tym etapie, gdy nie znamy zasad związanych z nową komitologią, jest zbyt wcześnie, aby tego typu zmiany wprowadzać. Dziękuję bardzo.

Zastępca Przewodniczącego Janusz Rachoń:

Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, zgodnie z art. 75a Regulaminu Senatu pan przewodniczący zwrócił się do pana marszałka Borusewicza o skierowanie tych dwóch projektów dokumentów do Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Komisja dopiero co skończyła swoje obrady i przygotowała stanowisko w tej sprawie. Szczęśliwie się składa, że referentem zarówno tamtej komisji, jak i naszej jest pan senator Jerzy Chróścikowski.

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

Senator Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Rozumiem, że państwo już otrzymaliście od nas dokument. Jeśli chodzi o to, co pan dyrektor przedstawił przed chwilą, komisja odniosła się zarówno do tego dokumentu, jak i do opinii eksperckiej przedstawionej przez przedstawiciela naszej kancela-

rii, panią doktor Barbarę Wieliczkę, która w swojej ekspertyzie wskazała właśnie też te uwagi. Komisja zgodnie z art. 75a po wysłuchaniu wszystkich informacji przedstawionych przez przedstawiciela ministra rolnictwa i rozwoju wsi przeprowadziła dyskusję i nie poparła projektu rozporządzenia. Zgodnie z art. 75d Regulaminu Senatu Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi przedstawia projekt opinii Senatu o niezgodności z zasadą pomocniczości wyżej wymienionego projektu rozporządzenia. Przekazaliśmy to panu marszałkowi, jak również Wysokiej Komisji i jednocześnie poprosiliśmy o przyspieszenie prac regulaminowych. Jeśli chcemy dalej procedować, to trzeba uzyskać zgodę pana marszałka. W związku z tym w załączeniu jest opinia stwierdzająca, że Senat po rozpatrzeniu projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie Rady Wspólnoty Europejskiej nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich COM 2010/537, stwierdza, iż projekt ten nie jest zgodny z zasadą pomocniczości, o której mowa w art. 5 ust. 3 traktatu o Unii Europejskiej i zasada pomocniczości została naruszona przez... I tu jest pięć uzasadnień: do art. 5 ust. 2, do art. 5 ust. 6, do art. 20a, 36a, 52a i 63a oraz do art. 71 ust. 5. Nie będę ich czytał, gdyż każdy z państwa ma je przed sobą. Proszę Wysoką Komisję o uwzględnienie naszego stanowiska komisji.

Zastępca Przewodniczącego Janusz Rachoń:

Dziękuję bardzo.

Ja chcę przypomnieć komisji, że jeżeli pan marszałek nada formalny bieg tej sprawie, to my zderzymy się z tym projektem, z tym stanowiskiem jeszcze raz. W związku z tym mam propozycję...

Przepraszam... Czy są jeszcze jakieś pytania albo uwagi zarówno do resortu, jak i do pana senatora? Nie ma.

Mam propozycję, aby komisja przygotowała stanowisko dla rządu. Państwo dostaliście projekty, proszę, aby wziąć do ręki projekt dotyczący COM 537.

Czy ktoś z państwa ma uwagi do tego materiału? Nie chcę go czytać, bo każdy ma to przed sobą. Nie widzę zgłoszeń.

Kto z państwa jest za przyjęciem takiej propozycji, bardzo proszę o podniesienie ręki. (9)

Ten materiał, informacja dla resortu, jest tak samo krytyczny jak stanowisko komisji.

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Teraz następny punkt. To jest COM 539. Bardzo proszę, abyście państwo wzięli ten materiał do ręki.

Czy ktoś ma uwagi do tego materiału? COM 539, projekt opinii komisji. Nie widzę zgłoszeń.

Kto z państwa jest za przyjęciem tego projektu? (9)

Kto się wstrzymał? (0)

Kto jest przeciwny? (0)

Dziękuję bardzo. Te dwa punkty zakończyliśmy.

Przypominam jeszcze raz, że będziemy debatować, kiedy formalnie pan marszałek uruchomi całą procedurę.

Proszę państwa, teraz propozycja, aby nie rozpatrywać dokumentów o symbolach COM (2010) i numerach: 545, 540, 391, 388, 594, 592, 582, 575, 574, 572, 568, 566, 565, 564, 563, 509, jak również Trade H6/2 oraz Ares (2010) SN 685026 i 15254/10.

Czy ktoś ma uwagi w tej kwestii? Czy chciałby rozpatrywać te dokumenty? Nie widzę zgłoszeń.

Tak więc wyczerpaliśmy porządek obrad. Dziękuję państwu bardzo serdecznie.

Informuję, że wszystkie znaki na niebie i ziemi wskazują, że spotkamy się w najbliższy wtorek o godzinie, mam nadzieję, pierwszy raz – 17.00, drugi raz – 18.00, trzeci raz – 19.00. Dziękuję bardzo.

Zamykam posiedzenie komisji.

(Koniec posiedzenia o godzinie 19 minut 17)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 5 egz.

ISSN 1643-2851